

2018

DATU GARRANTZITSUAK

EUSKAL OSASUN INKESTA

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

OSASUN SAILA
DEPARTAMENTO DE SALUD

Osasun Saila. Eusko Jaurlaritz / Departamento de Salud. Gobierno Vasco

Plangintza, Antolamendu eta Ebaluazio Sanitarioko zuzendaria / Director de Planificación, Ordenación y Evaluación Sanitarias Mikel Sánchez Fernández

Azterlan eta Ikerkuntza Sanitarioko Zerbitzua / Servicio de Estudios e Investigación Sanitarias Maider Mateos, Maite de Diego, Jose Antonio Martín, Montse Calvo, Estibaliz Elorriaga, Santiago Esnaola

EUSTAT. Euskal Estatistika Erakundea - Instituto Vasco de Estadística
Anjeles Iztueta, Elena Goñi, Inmaculada Gil

Soziologia 2 Saila. Euskal Herriko Unibertsitatea / Departamento de Sociología 2. Universidad del País Vasco
Unai Martín

Itzulpena / Traducción: IVAP. Herri Arduralaritzaren Euskal Erakundea. Itzultzaile Zerbitzu Ofiziala (IZO). Servicio Oficial de Traductores

Landa-lana egin duen enpresa / Empresa encargada de la realización del trabajo de campo: Quor, S.L.

Diseinua / Diseño: Diagonal, M&P S.L.

Maketazioa / Maquetación: Marta Sáez

Erabiltzeko baimena / Autorización de uso:
Argitalpen hau osorik edo zati batean erreproduzitzea onartzen da, merkataritza erabilera egiten ez bada, eta beti dokumentu honen aipua egiten bada. Se autoriza su reproducción total o parcial para uso no comercial, siempre que se haga referencia al documento.

Iradokitako aipua / Cita sugerida:
Mateos M, de Diego M, Martín JA, Calvo M, Elorriaga E, Esnaola S. Datu garrantzitsuak 2018ko Euskal Osasun Inkesta. Vitoria-Gasteiz. Osasun Saila, Azterlan eta Ikerkuntza Sanitarioko Zerbitzua 2018ko / Datos relevantes de la Encuesta de Salud del País Vasco 2018. Vitoria-Gasteiz: Departamento de Salud, Servicio de Estudios e Investigación Sanitaria 2018.

Argitaraldia: 1.a, 2019ko ekaina
Edición: 1.a Junio 2019

© Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazioa
Osasun Saila
Administración de la Comunidad Autónoma del País Vasco
Departamento de Salud

Internet:

https://www.euskadi.net/r85-ckosag01/eu/contenidos/informacion/encuesta_salud/eu_eaeoi/osasun_inkesta.html

https://www.euskadi.net/r85-ckosag01/es/contenidos/informacion/encuesta_salud/es_escav/encuesta_salud.html

01

ESKER ONAK04

02

HITZAURREA05

03

METODOLOGIA07

04

OSASUN-EGOERA08

Laburpena08

- I. Ezintasunik gabeko bizi-itxaropena09
- II. Osasunaren autoebaluazioa10
- III. Osasunarekin zerikusia duen bizi-kalitatea12
- IV. Osasun mentala14
- V. Ezintasuna16
- VI. Arazo kronikoak18

05

OSASUNAREN DETERMINATZAILEAK21

Laburpena21

A) BIZI- ETA LAN-BALDINTZAK

- I. Enpleguko eta laneko baldintzak24
- II. Diru-sarrerak eta egoera ekonomikoa31
- III. Etxeko lanak eta zainketa-lanak32
- IV. Etxebizitzaren ingurua eta egoera34

B) FAKTORE PSIKOSOZIALAK

- I. Gizarte-laguntza37

C) OSASUNAREKIN LOTUTAKO PORTAERAK

- I. Tabakoaren kontsumoa39
- II. Tabakismo pasiboa41
- III. Alkoholen kontsumoa43
- IV. Gorputz-pisua47
- V. Jarduera fisikoa49
- VI. Elikadura-ohiturak51

06

OSASUN- ETA ZAINKETA-ZERBITZUAK53

Laburpena53

- I. Osasun-sistemaren ebaluazioa55
- II. Aseguramendu-estalduraren modalitatea56
- III. Asistentzia-jarraitutasuna57
- IV. Minbizia bahetzeko programak60
- V. Gripearen aurkako txertoa66
- VI. Medikuntza orokorreko eta pediatriako kontsultak68
- VII. Erizaintzako kontsultak70
- VIII. Dentisten kontsultak72
- IX. Medikuntza espezializatuko kontsultak74
- X. Larrialdiak76
- XI. Ospitaleratzeak78
- XII. Eguneko ospitalea80
- XIII. Bertaratu gabeko osasun-zerbitzuak (Osarean)82

07

DEFINIZIOAK84

08

BIBLIOGRAFIA96

01

ESKER ONAK

Ezingo genuke EAEOI 2018 egin hainbat pertsonaren laguntzarik gabe, eta Osasun Sailak eskerrak eman nahi dizkie. Inkestatuak bereziki nabarmendu nahi genituzke, beren denbora eman baitute galderei erantzuteko. Horrez gain, eskerrak eman nahi dizkiegu inkesta egiten aritu diren profesionaleri, lan hau hobetzen lagundu baitute.

02

HITZAURREA

Dokumentu honek ikuspegi panoramikoaren ematen du Euskal Osasun Inkestako (EAEOI) adierazle nagusiei buruz, eta osasunak eta horren determinatzaileek 2002 eta 2018 artean izan duten bilakaera erakusten du. 2018ko EAEOI gure erkidegoan egin den zazpigarren osasun-inkesta da, eta 1986an biltzen hasi ziren datuak eguneratzen ditu, 1992tik bost urtean behin berritzen baitira datu horiek.

EAEOI Euskadiko osasunari buruzko informazio-sistemaren funtsezko atal bat da, Euskadiko osasun-sistemak hartu beharreko erabakiak elikatzen dituena eta horiei buruzko informazioa ematen duena, bereziki, Osasun Planari dagokionez. Gainera, osasun-erloto gizar-berdintasunak monitorizatzeko tresna nagusia da.

EAEOIk osasunaren dimentsio anitzeko izaera islatzen du, pertsonen beren osasunarekiko duten ikuspegia zein den erakusten digu, osasun-determinatzaile ugari aztertzen ditu (enpleguko eta laneko baldintzak, etxebizitzaren ingurua, faktore psikosozialak, zainketa-lanak eta etxeko lanak, egoera sozioekonomikoa, osasunarekin lotutako portaerak...), eta osasun- eta zainketa-zerbitzuen erabilera zein den adierazten digu. Osasunaren determinatzaile sozialen kontzeptu-esparruak gidatu du ikertutako determinatzaileen hautaketa, bai eta emaitzen aurkezpena ere.

02

HITZAURREA

2018ko EAEOfk aurrerapen metodologikoak eta aldaketak sartu ditu, tresna hau biztanleriaren osasuna planifikatzeko eta kudeatzeko dauden behar berrietara egokitzeko. Ildo horretan, nabarmendu behar da enplegu- eta lan-baldintzei buruzko modulu berri bat sartu dela (Mini Epres) osasunaren determinatzaile sozialen atalean. Era berean, arrisku ergonomiko eta fisiko-kimikoei buruzko atala ezabatu da, eta laneko faktore psikosozialei buruzkoa gehitu, lana gauzatzen den egoerarekin lotuta. Edoskitze naturalari buruzko modulu berri bat ere txertatu da. Osasun- eta zainketa-zerbitzuen atalean, kronikotasunari eta asistentzia-jarraipenari buruzko atala IEXPAC galdetegiarekin ordezkatu da, zeinak paziente kronikoen esperientzia neurtzen duen, jasotzen duten arretari dagokionez. Halaber, osasun- eta zainketa-zerbitzuen atalean, pazienteek Aldez Aurreko Borondateen Dokumentuari (bizi-testamentua) buruz duten ezagutza aztertu da.

EAEOfi 2018 galdetegiaren datuak 2017ko urritik 2018ko maiatzera bildu ziren. Horretarako, 5.302 familiako lagina ezarri zen eta, ondorioz, 12.071 pertsona elkarrizketatu ziren.

03

METODOLOGIA

EAEI osasunari eta horren determinatzaileei buruzko zeharkako inkesta da, eta EAEn bizi diren instituzionalizatu gabeko biztanleei egiten zaie. Datuak 2017ko urritik 2018ko maiatzera bildu ziren, biak barne.

Lagina lortzeko, 5.302 etxebizitza hautatu ziren ausazko laginketa geruzatuaren bidez, 2015eko Etxebizitzen Direktorioko etxebizitza okupatuen artetik. Bigarren fase batean, Kish metodoa erabiliz, bakarkako galdetegia beteko zuten pertsonak hautatu ziren. 12.071 pertsonari buruzko informazioa bildu zen familien galdetegian, eta 8.014 pertsonari buruzkoa bakarkakoan. Erantzun-tasa % 79 izan zen.

Inkesta elkarrizketatuen etxean egin zen, bi galdetegi mota erabilita. Lehenengo galdetegian (familiakoa), elkarrizketa pertsonal bidez, familia-unitateko kide guztiei buruzko informazioa jaso zen. Oro har, bakoitzak bere buruari buruzko informazioa eman zuen, zenbaitetan hirugarrenek emandako erantzunak onartu ziren arren. Lehenengo galdetegi horretan askotariko informazioa bildu zen: ezintasuna, gaixotasun kronikoak, nahigabe egindako zauriak, osasun-zerbitzuen erabilera, medikamentuen kontsumoa eta ezaugarri soziodemografikoak. Bigarren galdetegiari dagokionez (bakarkakoa), bakoitzak berea bete zuen, eta gai hauei buruzko galderak zituen: osasunaren autoebaluazioa, osasun mentala eta soziala, osasunarekin zerikusia duen bizi-kalitatea,

osasunarekin lotutako portaerak, prebentzio-neurriak, lan-baldintzak, elikadura-ohiturak, ingurumena eta osasun-zerbitzuen erabilera informazioaren eta komunikazioaren teknologien bidez.

Adierazleen kalkulua eta azterketa estatistikoa sexu bakoitzaren arabera egin zen. Dokumentu honetan, adinaren arabera prebalentzia gordinak eta estandarizatuak aurkezten dira, zuzeneko metodoaren bidez kalkulatuak, EAeko 2011ko biztanleria erreferentziatzat hartuta. Aldagai kuantitatiboan kasuan, batez bestekoak adinaren arabera doitu ziren, kobariantza-analisiaren bidez. Adierazleek denboran zehar izandako bilakaera aztertu zen, bai eta desberdintasun sozialek osasunean izan duten garrantzia eta bilakaera ere. Aldagai dikotomikoetarako Poisson-en erregresio ereduak erabili ziren, errore-bariantza sendoaz, eta aldagai kuantitatiboetarako, berriz, erregresio lineal anizkoitzeko ereduak. Desberdintasun sozioekonomikoak ebaluatzeko, maldaren desberdintasun-indizea eta desberdintasunaren indize erlatiboa erabili ziren.

